

Урок 8

ВІСЬМА КЛАС
СВІТА
ІНФОРМАТИКА

6

Поняття операційної системи

За новою програмою

teach-inf.at.ua

Що таке операційна система

Що таке інтерфейс операційної системи

Які елементи управління має операційна система
Windows 7

З якими об'єктами можна працювати в ОС

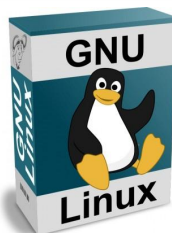
Windows 7

Комп'ютер не може працювати без програм, без них він буде лише набором електронних пристроїв. Для управління роботою всіх пристроїв комп'ютера використовуються спеціальні програми, серед яких особливе місце займає **операційна система** (скорочено записують **ОС**).

Операційна система — це набір програм, який забезпечує управління роботою комп'ютера.

Операційна система забезпечує:

Розділ 2
§ 8

Управління

роботою
інших
програм і
всіх
складових
комп'ютера

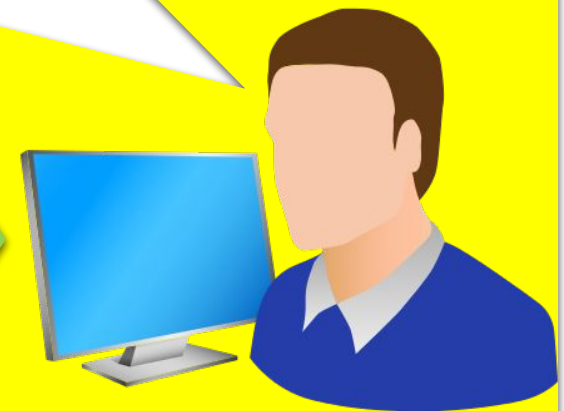
Координування

роботи
окремих
складових
комп'ютера

Зв'язок

зв'язок
користувача з
комп'ютером

Останнім часом операційні системи на комп'ютери встановлюють виробники або фірми, що займаються комплектацією комп'ютерів, їх продажем та обслуговуванням. Однак користувач за потреби може самотійно встановити іншу операційну систему на своєму комп'ютері.

Слід мати на увазі, що будь-яка програма, у тому числі й **операційна система**, має свого автора-розробника, а отже, охороняється Законом про **авторське право**.

Авторське право — це право авторів розповсюджувати створені ними матеріали, підписувати їх своїм іменем, отримувати за них винагороду тощо.

Деякі сучасні операційні системи вільно розповсюджуються і використовуються. Для використання інших операційних систем слід придбати відповідний пакет програм, що матиме **ліцензію** на використання, і встановити їх на своєму комп'ютері.

Ліцензія (лат. *Licentia* – дозвіл) — у загальному значенні — це документ, у якому зазначається дозвіл на використання об'єкта чи процесу.

Однією з функцій операційної системи є забезпечення управління комп'ютером і зручного його використання користувачем. Для цього будь-яка операційна система має систему вказівок правил роботи.

У різних операційних системах передбачено різні способи введення вказівок і перегляду результатів їх виконання, тобто різний **інтерфейс** операційної системи (від англ. *interface* — область взаємодії).

Інтерфейс користувача операційної системи — набір правил: засобів, які забезпечують обмін повідомленнями між користувачем і комп'ютером.

Інтерфейс ОС

Розділ 2
§ 8

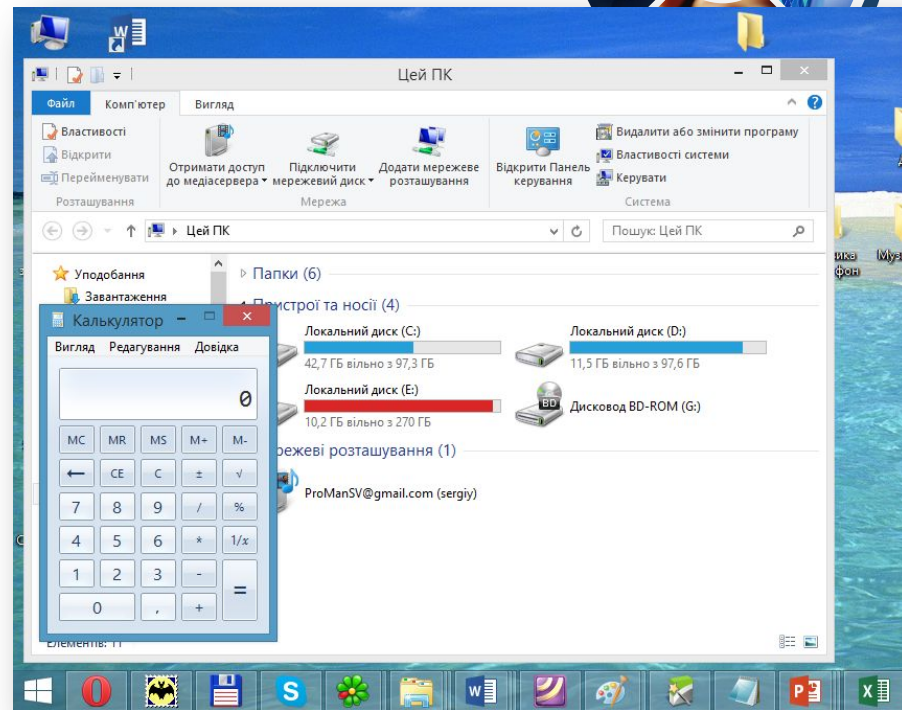

У перших операційних системах передбачалась можливість введення користувачем із клавіатури вказівок для управління комп'ютером. Для цього призначено **командний рядок**, що відображається на екрані. Такий інтерфейс називають **командним**.

```
C:\Windows\system32\cmd.exe
Microsoft Windows [Version 6.3.9600]
(c) Корпорація Майкрософт (Microsoft Corporation), 2013. У
C:\Users\ProMa_000>_
```


У сучасних операційних системах зручніший для користувача **графічний інтерфейс**. При його використанні достатньо обрати мишею відповідний графічний об'єкт, що відображається на екрані монітора: значок, вказівку меню чи елемент списку, кнопку чи вікно. Іноді передбачено додаткову можливість введення потрібних вказівок голосом.

Елементи управління операційної системи Windows 7

Розділ 2
§ 8

6

Значки

Ескіз вікна

Панель завдань

Кнопка Пуск

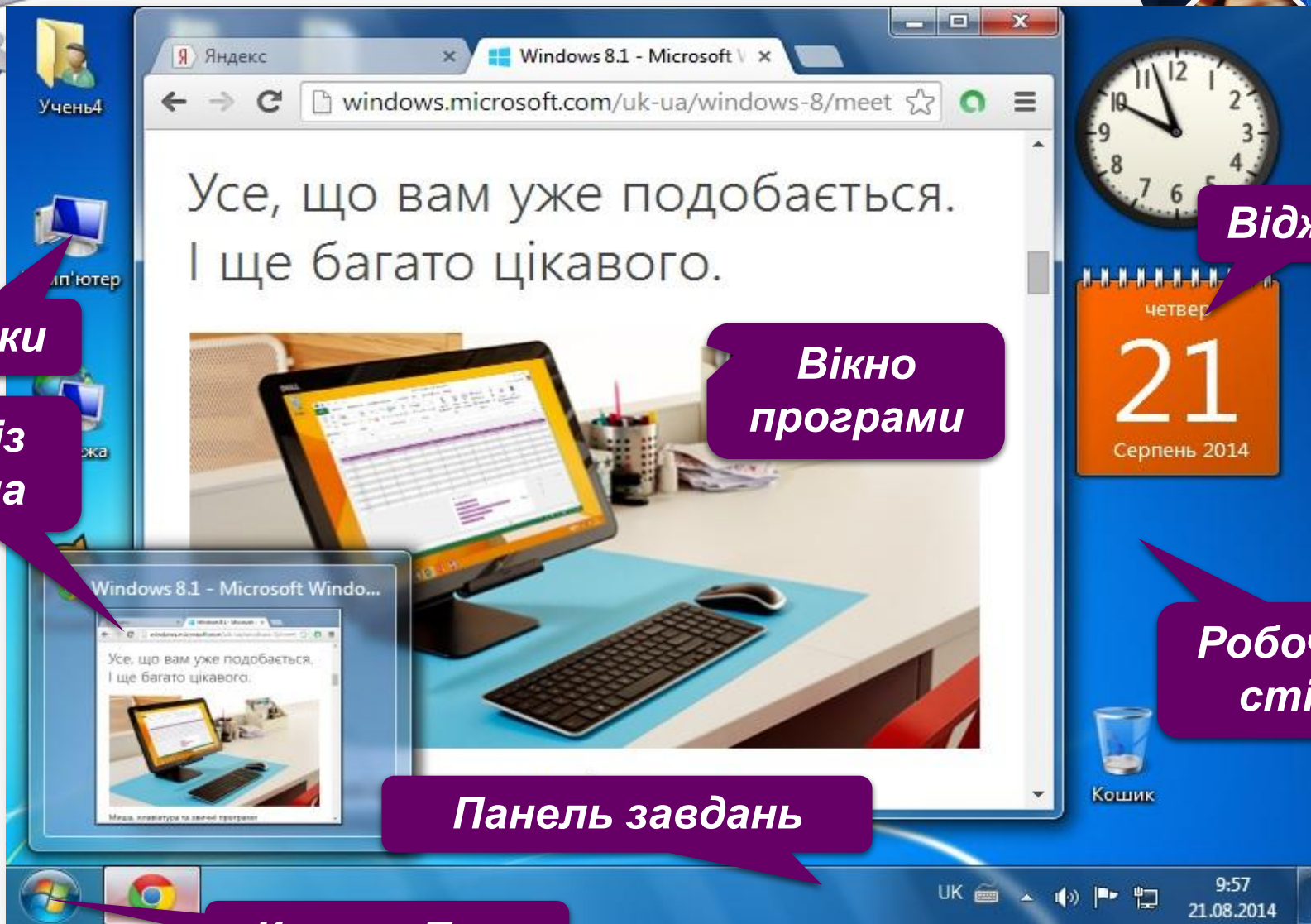
Вікно програми

Віджет

Робочий стіл

Кошик

При роботі з комп'ютером терміном **віджет** називають невеличку графічну програму, яка розміщується в робочому просторі основної програми. Такі програми створюються для розв'язування окремих завдань, розваг або швидкого отримання додаткових відомостей з Інтернету, наприклад, прогнозу погоди. Іноді такі програми називають **Гаджетами**.

Термін **Гаджет** частіше використовують для пристроїв, відповідно до його перекладу. Узагалі **Гаджет** (від англ. gadget — пристрій) — електронний пристрій, що має малі розміри та виконує додаткові завдання. Він під'єднується до основного, більш складного пристрою.

Уведення вказівок в операційній системі Windows 7 може здійснюватися за допомогою різноманітних графічних об'єктів.

Елементами управління є кнопки, вказівки меню та спеціальні графічні значки, клацання мишею на яких приводить до виконання певної дії, що закріплена за кожним із них.

На **Панелі завдань** розташована **Панель швидкого запуску**, яка містить значки програм, що часто використовуються. Тут також можна налаштувати час, мову введення тексту, відрегулювати звук тощо.

Панель швидкого запуску

Мовна панель

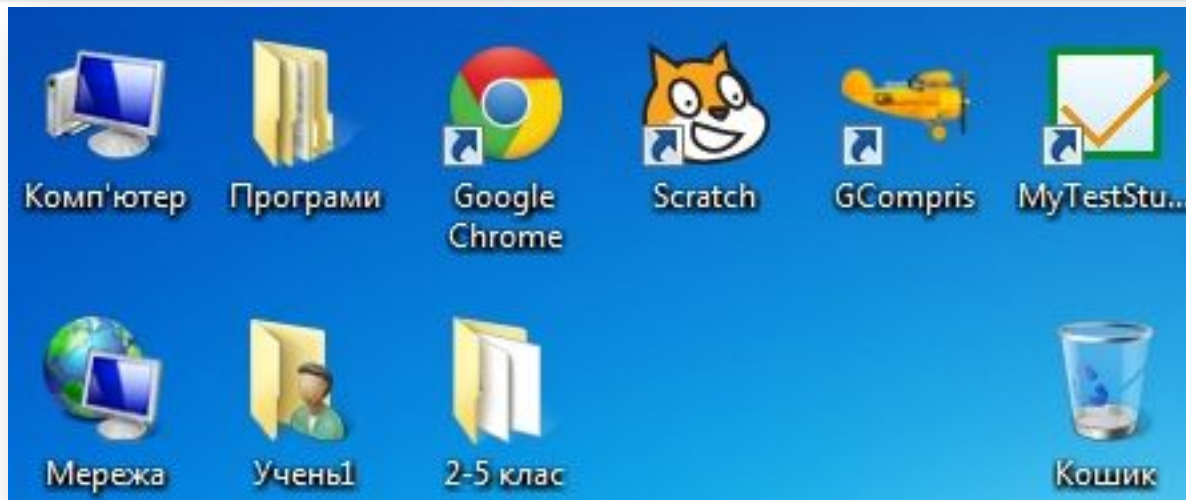
Кнопка **Згорнути все**

Кнопка **Пуск**

Звук

Дата, час

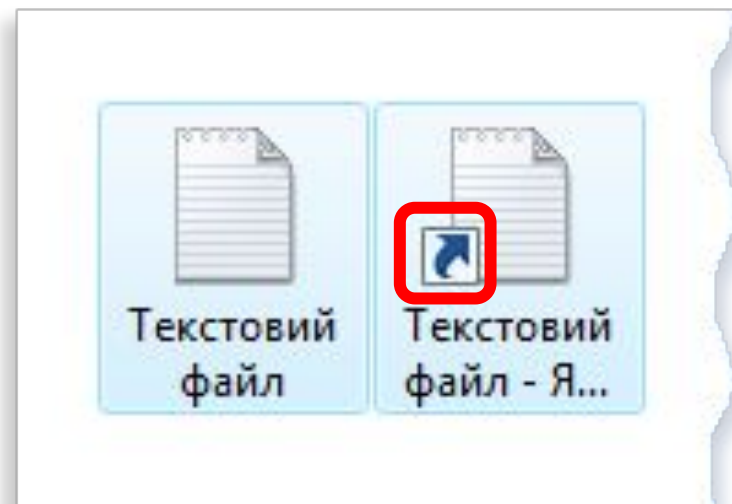
На Робочому столі розташовуються у вигляді значків різні об'єкти — програми, папки, файли. їх кількість може бути різною. Обов'язковим на Робочому столі є значок **Кошик** (аналогічно до кошика для сміття). Решта об'єктів може бути розміщена за бажанням користувача.

Особливим об'єктом ОС Windows є **ярлик**: на значку в лівому нижньому куті зображена стрілка.

Ярлик — посилання на певний об'єкт операційної системи, що міститься на одному з носіїв даних.

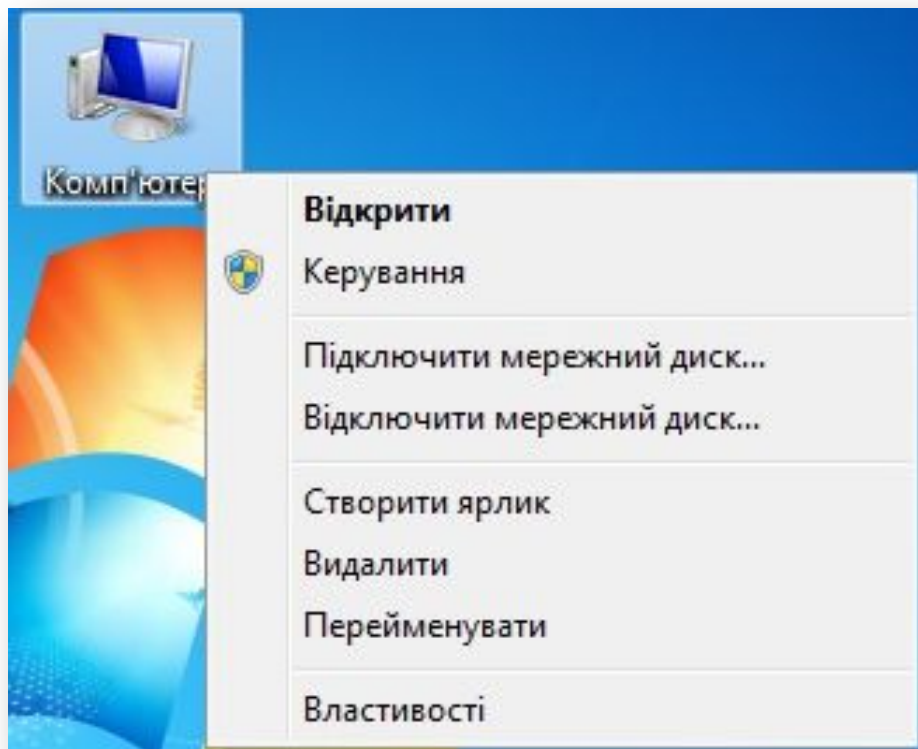
Для кожного об'єкта можна створити будь-яку кількість ярликів. Після створення ярлика існує зв'язок між ним і місцем знаходження об'єкта. Якщо після створення ярлика змінюється місце збереження об'єкта, то попередньо створені ярлики слід видаляти і за потреби створювати нові.

При видаленні ярлика, **об'єкт не видаляється.**

*Кожний об'єкт ОС Windows 7 має назву і властивості. Список основних властивостей об'єкта і вказівок для дій, які можна з ним виконувати, міститься в **контекстному меню**.*

*Натиснути
праву кнопку*

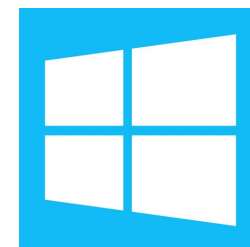
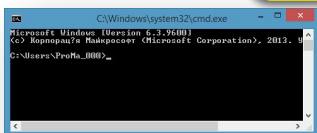

Види інтерфейсів ОС

Командний

Графічний

Об'єкти

Елементи управління

Робочий
стіл

Папка

Файл

Ярлик

Меню

Кнопки

Спеціальні
знаки

Урок 8

ІНФОРМАТИКА

6

Дякую за увагу!

За новою програмою

teach-inf.at.ua